

عنوان مقاله:

رویکرد عدالت ترمیمی به معاونت در جرم

محل انتشار:

دومین کنفرانس ملی حقوق، فقه و فرهنگ (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

کیوان حیدر نژاد - استادیار حقوق کیفری و جرم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی مرکز تسوج، عضو مرکز وکلای قوه قضاییه استان آذربایجان شرقی

نوید رسولی لاله - دانشجوی کارشناسی ارشد جزا و جرم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی تسوج، ایران

خلاصه مقاله:

عدالت ترمیمی از دهه ۱۹۷۰ میلادی در ادبیات حقوقی جهان مطرح شد تا رویکردی برای ترمیمی وضعیت فرد آسیب دیده از جرم و شناسایی علت های وقوع بزه با هدف اصلاح آن و تعیین سهم جامعه در وقوع جرم و ترمیم اجتماعی آن باشد. اهمیت نظریه عدالت ترمیمی در جهان معاصر به حدی است که معاون حقوقی ریاست جمهوری دی ماه پارسال با تاکید بر ضرورت بهره گیری از عدالت ترمیمی به عنوان آموزه ای نوین در عرصه قضایی، از تدوین "لایحه عدالت ترمیمی" از سوی دولت برای ارائه به مجل شورای اسلامی و تشکیل "کارگروه تخصصی تدوین پیشنوی لایحه عدالت ترمیمی" با بهره گیری از همکاری و مشاوره علمای استادان حقوق، دادرسان، وکلای دادگستری و جامعه شناسان خبرداد. به همین منظور باید ریشه عدالت ترمیمی را در تاریخ دیرین جوامع بشری و فرهنگ های باستانی و به ویژه آموزه های مذهبی دانست که بر صلح، دوستی، گذشت، برادری، همبستگی، ترمیم و پرهیز جدی از انتقام و کیفرگرایی تاکید می کند محورهای اصلی عدالت ترمیمی شناسایی فرد یا افراد آسیب دیده از نقض قانون، تعیین علت جرم، تشخیص نوع و میزان آسیب، یافتن افراد ذینفع در ترمیم آسیب وارده و بطور کلی تلاش برای اصلاح ریشه ای موضوع است این در حالی است که "عدالت کیفری" مرسوم، هنگام وقوع هر جرم در پی تشخیص قانون مورد تعرض واقع شده، شناسایی فرد متعرض به عنوان مجرم و تعیین نوع و میزان کیفر مجرم متناسب با چارچوب قوانین است. عدالت ترمیمی "پیش از آنکه جرم را "نقض قانون" بداند، آن را تعرض به افراد و مناسبات انسانی دانسته و بر این اساس در پی معرفی روش های جدید برای روند دادرسی کیفری و اجرای کیفر مبتنی بر حقوق فرد مجرم، جامعه و اصلاح و ترمیم سیب وارده بر فرد بزه دیده است. به این ترتیب محور ختم دادرسی از منظر "عدالت کیفری" رسیدگی نسبت به تجاوز و تعدی صورت گرفته به قانون، تشخیص مجرم و تعیین و اجرای مجازات است اما "عدالت ترمیمی" جریان دادرسی را معطوف بر تشخیص رابطه فردی یا اجتماعی آسیب دیده از وقوع جرم، تعهدات ناشی از جرم برای اصلاح تبعات آن و تعیین سهم جامعه در جبران خسارت و اصلاح امر تلقی می کند. تمرکز اصلی عدالت ترمیمی با رویکردی جامش نسبت به منافع بزه دیده، بزه کار و جامعه بر تشخیص نیازهای ایجاد شده برای فرد بزه دیده بخاطر گرفته به وی و تعیین مسوولیت فرد بزه کار در جبران زیان است. بر این اساس تا کنون عدالت ترمیمی با عناوینی همواون عدالت محلی، عدالت غیررسمی، عدالت سبز، عدالت عقلانی، عدالت التیام دهنده، عدالت انسانی و مردمی و عدالت پویا معرفی شده است

کلمات کلیدی:

عدالت ترمیمی، معاونت در جرم، بزه کار، بزه دیده

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1511674>

